

OPENBARING

11

De gemeente getuigt tijdens de symbolische drieënhalf jaar tot aan de wederkomst van Christus.

GELEZEN UIT

Herziene Statenvertaling

BELUISTER OF BEKIJK

versvoorvers.org/openbaring/11

BELUISTER OF BEKIJK

Inhoud

1	Inleiding en de nabije vervulling	4 min	4
2	Apocalyptiek en de geschiedenis van Josephus	3 min	6
3	Preteristische en idealistische uitleg	2 min	8
4	Hoofdstuk 10 als overgang naar een nieuwe profetie	3 min	9
5	Het boekje en de verzegelde donderslagen	3 min	10
6	Het geheimenis en de zevende bazuin	3 min	11
7	Hoofdstuk 11–13 als het kleine boek	4 min	13
8	De tempel en de vertrapping van Jeruzalem	2 min	15
9	Jeruzalem en de tijden van de heidenen	4 min	17
10	Drieënhalf jaar als symbolische periode	3 min	19
11	De gemeten tempel als beeld van de gemeente	4 min	20
12	De ware tempel wordt bewaard	2 min	22
13	Waarom juist drieënhalf jaar?	3 min	23
14	Jeruzalem maakt plaats voor de twee getuigen	2 min	24

15	Waarom er twee getuigen zijn	3 min	25
16	De getuigen en de macht van Mozes en Elia	4 min	27
17	De theorie over Elia en Henoch	3 min	29
18	Johannes de Doper vervulde de komst van Elia	2 min	31
19	Mozes en Elia als futuristische kandidaten	2 min	32
20	Gods wondermacht rust nu op de gemeente	3 min	33
21	Mozes en Elia maken plaats voor Christus	2 min	35
22	Wonderen als bevestiging van de gemeente	2 min	36
23	Het beest overwint de getuigen schijnbaar	2 min	37
24	Opstanding van de getuigen en de tv-uitleg	3 min	39
25	Een korte eindtijdelijke nederlaag	3 min	40
26	Wederkomst, opstanding en oordeel	2 min	42
27	De zevende bazuin en het vervolg van het boekje	2 min	43
28	De hemelse tempel en terugblik in hoofdstuk 12	2 min	44
	Om verder te lezen		45

1

Inleiding en de nabije vervulling

We gaan nu naar hoofdstuk 11 van het boek Openbaring. In dit hoofdstuk staan drie dingen. Een daarvan, het middelste gedeelte, is de bekende profetie over de twee getuigen, waarover veel gespeculeerd is. Sommige commentatoren hebben gezegd dat dit de moeilijkste passage in Openbaring is, afgaande op de vele interpretaties die verschillende commentatoren ervan hebben gegeven.

Maar voordat we op de stof ingaan, moet ik je herinneren aan wat we aan het einde van onze vorige bijeenkomst bespraken. Dat was een beschouwing van hoofdstuk 10. Mijn kijk op Openbaring vertegenwoordigt over het algemeen een minderheidsstandpunt, al wint dit standpunt in evangelische kringen wel aan geloofwaardigheid. Zeker in de afgelopen dertig of veertig jaar is erkend dat de algemene opvatting van de gedeeltelijke preterist verdiensten heeft. Dat is vooral gebeurd naarmate mensen beter bekend zijn geraakt met wat er werkelijk gebeurde in het jaar 70 na Christus.

Dat was mijn probleem toen ik jonger was en onderwijs gaf over het boek Openbaring. Ik nam aan dat zoiets nog nooit eerder was gebeurd, dus moest het noodzakelijkerwijs in de toekomst liggen. Mijn leraren gunden mij niet het voorrecht te weten wat er in feite was gebeurd. We hebben daarvan wel een gezaghebbend verslag van een ooggetuige die Josephus heette. Het is interessant hoeveel dingen hij leek te bevestigen, hoewel hij zelf geen christen was en niet van het boek Openbaring afwist.

Johannes zei tegen zijn oorspronkelijke lezers, die in de eerste eeuw leefden:

Openbaring van Jezus Christus, die God Hem gegeven heeft om Zijn dienstknechten te laten zien wat spoedig moet geschieden, en Hij heeft die door Zijn engel gezonden en aan Zijn dienstknecht Johannes te kennen gegeven.

OPENBARING 1:1

We zagen in hoofdstuk 22, vers 10, dat hem werd gezegd:

En hij zei tegen mij: Verzegel de woorden van de profetie van dit boek niet, want de tijd is nabij.

OPENBARING 22:10

Dat is van belang wanneer we bij hoofdstuk 10 komen, want daar wordt andere informatie gegeven die wel verzegeld wordt. Het al dan niet verzegelen van een profetie heeft te maken met hoe spoedig men de vervulling ervan verwacht.

Toen Daniël in Daniël hoofdstuk 12 aan de engel vroeg:

Ik echter, ik hoorde het wel, maar ik begreep het niet. En ik zei: Mijn Heere, wat zal het einde hiervan zijn?

DANIËL 12:8

Daarmee doelde hij op de profetieën van hoofdstuk 12. Hem werd gezegd:

Toen zei Hij: Ga heen, Daniël, want deze woorden blijven geheim en verzegeld tot de tijd van het einde.

DANIËL 12:9

Later zei hij:

Maar u, Daniël, houd deze woorden geheim en verzegel dit boek tot de tijd van het einde. Velen zullen het onderzoeken en de kennis zal toenemen.

DANIËL 12:4

Hij zei:

Daniël, je zult oud worden en op hoge leeftijd begraven worden. Aan het einde van de dagen zul je opstaan. Maar voorlopig zul je deze dingen niet begrijpen.

DANIËL 12:13

Het boek Daniël werd verzegeld omdat het niet bedoeld was om in de onmiddellijke toekomst begrepen of gelezen te worden, of daarop van toepassing te zijn. De vervulling ervan lag op lange termijn. Maar in Openbaring hoofdstuk 22, vers 10, werd daarentegen tegen Johannes gezegd:

En hij zei tegen mij: Verzegel de woorden van de profetie van dit boek niet, want de tijd is nabij.

OPENBARING 22:10

Het contrast is opzettelijk en opmerkelijk. Terwijl de profetieën van Daniël niet spoedig na het moment waarop ze werden geschreven vervuld zouden worden, wordt tegen Johannes gezegd dat Openbaring spoedig na het moment waarop het werd geschreven vervuld zal worden. Dit zou ons de aanwijzing geven om, vanuit het gezichtspunt van Johannes en zijn lezers, in de nabije toekomst te zoeken naar iets wat zou kunnen overeenkomen met de dingen waarover we lezen.

2

Apocalyptiek en de geschiedenis van Josephus

Om dingen te vinden die ermee overeenkomen, moeten we natuurlijk erkennen in welke mate het boek Openbaring past binnen een literair genre dat apocalyptiek wordt genoemd. Geleerden hebben inmiddels een grote hoeveelheid apocalyptische literatuur ontdekt die dateert uit de tijd vóór Openbaring, tot wel drie eeuwen vóór Openbaring. We zien nu dat de Joden en de eerste christenen erg gesteld waren op dit specifieke genre, deze apocalyptische stijl van literatuur. Daarin werd een boodschap overgebracht door middel van symbolische visioenen en symbolen van monsters,

demonen, engelen, aardbevingen, vulkanen, donder en bliksem. Al die dingen stelden in werkelijkheid alledaagsere zaken voor: oorlogen, volken die tegen elkaar strijden, de val van wereldrijken en de val van koninkrijken en steden. In apocalyptische literatuur werden die beschreven alsof ze kosmische proporties hadden.

We vinden hetzelfde gebruik in het boek Openbaring. Als we zoeken naar gebeurtenissen die, vanuit de tijd van Johannes en zijn lezers gezien, in de nabije toekomst de vervulling lijken te zijn, vinden we inderdaad iets. Ik heb het altijd interessant gevonden, en volgens mij is het ook door Gods voorzienigheid, dat we zelfs Josephus hebben. Weet je hoe weinig boeken van tweeduizend jaar geleden bewaard zijn gebleven zodat geleerden ze tegenwoordig kunnen lezen? Wat het tijdstip van schrijven betreft, is het werk van Josephus even oud als het Nieuwe Testament. Hij was een tijdgenoot van de apostelen. Er bestaan enkele oudere boeken, maar naar verhouding zijn het er niet veel. Uit de tijd van Josephus en de apostelen zijn niet erg veel boeken bewaard gebleven.

Misschien zijn door Gods voorzienigheid de werken van Josephus bewaard gebleven, waaronder zijn geschiedenis van de Joodse oorlog. Die oorlog liep, na een verschrikkelijke, gruwelijke strijd en belegering, uit op de verwoesting van Jeruzalem. We moeten bedenken hoe weinig we zouden weten als die werken niet bewaard waren gebleven. We zouden namelijk bijna niets weten over de val van Jeruzalem, terwijl die volgens Jezus het onderwerp was van veel profetieën. Jezus zei in Lukas 21:23 dat de verwoesting van Jeruzalem zou plaatsvinden:

Maar wee de zwangeren en de zogenden in die dagen, want er zal grote nood zijn in het land en toorn over dit volk.

LUKAS 21:23

Volgens Jezus is de val van Jeruzalem dus kennelijk het onderwerp van veel profetieën in de Bijbel. Toch zouden we niet eens weten wat er gebeurd is als we het werk van Josephus niet hadden. We zouden niet eens weten dat de profetieën vervuld waren. Buiten dat werk hebben we er geen gedetailleerde informatie over. We hebben enkele geschiedschrijvers die vermelden dat Jeruzalem in handen van de Romeinen viel, maar veel meer vertellen ze niet. Toch schreef Josephus, een ooggetuige van die

gebeurtenissen, er uitvoerig en gedetailleerd over. Daardoor hebben we in bepaalde opzichten kunnen onderkennen dat veel van de dingen waarover Openbaring spreekt, werkelijkheid lijken te zijn geworden.

3

Preteristische en idealistische uitleg

In dat opzicht ben ik niet erg uniek. Er zijn veel mensen die Openbaring op een gedeeltelijk-preteristische manier begrijpen en het boek voornamelijk zien als een boek over het jaar 70 na Christus. Maar degenen die dat doen, zien de hoofdstukken waar we nu aan toe komen meestal niet zoals ik ze zie. Want de manier waarop ik naar hoofdstuk 11, 12 en 13 kijk, lijkt meer op de manier waarop een heel andere benadering van Openbaring ernaar kijkt: de idealistische visie.

De idealistische visie bekijkt het hele boek Openbaring op een bepaalde manier. De preteristische visie bekijkt het hele boek Openbaring op een andere manier. Ik bekijk een deel van het boek Openbaring op een preteristische manier en een deel ervan op een idealistische manier. Wat zegt de idealist? De idealist zegt dat de dingen in Openbaring betrekking hebben op het hele tijdperk van de gemeente. Ze beelden symbolisch bepaalde belangrijke ontwikkelingen, principes en werkelijkheden uit die gedurende het hele tijdperk van de gemeente universeel en altijd waar zijn. Het gaat om zaken als geestelijke strijd, de overwinning van Christus op satan, de rechtvaardiging van martelaren in de hemel, en dingen die niet slechts op één situatie van toepassing zijn, maar op het hele tijdperk van de gemeente. Deze dingen zijn waar en ze worden op symbolische manieren uitgebeeld.

De idealist denkt dat het hele boek Openbaring zo moet worden opgevat. Ik ben geneigd alleen gedeelten ervan zo op te vatten, en ik doe dat niet automatisch. Met andere woorden, als ik iets niet op een bepaalde manier begrijpelijk kan maken, val ik niet zomaar terug op een andere manier, alleen omdat die er is. Ik heb erover nagedacht, en misschien heb ik er niet juist over nagedacht. Het is niet mijn bedoeling iemand te vertellen dat hij het met mij eens moet zijn. Maar ik kan het niet op een andere manier onderwijzen wanneer ik het op een bepaalde manier ben gaan zien. Je zult dus zelf moeten beoordelen of mijn redenen afdoende zijn.

4

Hoofdstuk 10 als overgang naar een nieuwe profetie

In de eerste negen hoofdstukken werden de zeven zegels verbroken en klonken de eerste zes van de zeven bazuinen. De zevende bazuin klinkt pas in hoofdstuk 11, vers 15. Maar in hoofdstuk 10, een tamelijk kort hoofdstuk, zie ik een overgang. Johannes zag in hoofdstuk 10 een engel met één voet op het land en één voet op de zee, die een geopend boek in zijn hand hield. Toen hij sprak, lieten zeven donderslagen hun stemmen horen. Toen Johannes van plan was op te schrijven wat de zeven donderslagen zeiden, kreeg hij te horen dat niet te doen, maar het te verzegelen.

Toen kreeg hij te horen dat in de dagen van de zevende engel, wanneer die op het punt stond zijn bazuin te laten klinken, het geheimenis van God vervuld, oftewel voltooid, zou worden. Johannes kreeg de opdracht het boekje te nemen en op te eten, zoals Ezechiël in Ezechiël hoofdstuk 3 op vergelijkbare wijze een boekrol at. Net als Ezechiël merkte hij dat het zoet was in zijn mond, maar bitter in zijn buik. Het is duidelijk dat hier een echo van Ezechiël hoofdstuk 3 te horen is. Maar nadat hij de boekrol had opgegeten, kreeg hij vervolgens in hoofdstuk 10, vers 11, te horen:

En Hij zei tegen mij: U moet opnieuw profeteren over vele volken, naties, talen en koningen.

OPENBARING 10:11

Dit is mijn stelling. Hoofdstuk 10 kondigt aan dat er nu een tweede profetie te overwegen is. Je zult opnieuw profeteren. Je hebt al die tijd al geprofeteerd. Nu zul je nog een profetie krijgen. Deze heeft betrekking op vele volken, naties, talen en koningen. Het lijkt mij dat dit in contrast staat met de profetie waarmee hij zich al heeft beziggehouden. Die gaat niet over vele naties, volken, talen en koningen, maar over één specifiek koninkrijk en Jeruzalem.

Ik geloof dat het grootste deel van het boek over de val van Jeruzalem gaat, maar niet het hele boek. Want hier is deze aanvullende profetie, waarvan specifiek wordt gezegd dat ze een breder bereik heeft. Ze omvat in feite de heidense wereld en niet alleen

Jeruzalem. Bovendien lijkt het feit dat de engel één voet op het land en één voet op de zee heeft, symbolisch aan te geven dat zijn betekenis zowel Israël als de volken omvat. Het land is een typerend beeld voor Israël en de zee is een vaststaand symbool voor de volken, ofwel de heidense wereld.

5

Het boekje en de verzegelde donderslagen

De engel staat op beide en hij houdt een geopend boek vast. Blijkbaar is dit geopende boek de profetie die Johannes moet geven, want hij eet dat boek op en het wordt zijn boodschap. Van het boek wordt gezegd dat het klein is. Het wordt meerdere keren nadrukkelijk een klein boek genoemd. Er wordt naar verwezen als het boekje.

Eerder, in hoofdstuk 5, was er nog een boek, met zeven zegels. Maar daarvan werd niet gezegd dat het klein of groot was. De omvang ervan was geen belangrijke factor. Er werd niets over de omvang ervan gezegd. Maar van dit boek wordt gezegd dat het klein is. Het is een kleinere profetie. Ze hoort minder ruimte in beslag te nemen.

Bovendien werd de stem van de engel die dat boek vasthield, toen hij begon te spreken, begeleid of gevolgd door zeven donderslagen. We weten niet wat die zeven donderslagen zeiden en we zullen daar ook niet achter kunnen komen, omdat het niet is opgeschreven. Maar belangrijker is waarom het niet is opgeschreven. Er wordt gezegd dat wat zij zeiden verzegeld werd. Dat vormt, zoals ik heb aangegeven, een rechtstreeks en doelbewust contrast met de rest van het boek Openbaring, dat niet verzegeld is. In hoofdstuk 22 wordt gezegd dat het boek Openbaring niet verzegeld moet worden, omdat de vervulling ervan nabij is. Wat de zeven donderslagen zeiden, moest worden verzegeld. Er staat niet dat dit zo is omdat het niet spoedig vervuld zal worden, maar dat lijkt te zijn wat het al dan niet verzegelen van een profetisch boek aangeeft. Deze kleinere profetie, dit kleine boek, lijkt dus internationaal van strekking te zijn en niet zo spoedig vervuld te worden. Het is het verzegelde gedeelte van het grotere boek.

Dat gezegd hebbend, wil ik opperen dat deze kleine profetie betrekking heeft op de periode vanaf 70 na Christus, toen Jeruzalem werd verwoest, tot aan het werkelijke einde van de wereld. Dan komt Jezus terug. Die periode duurt inmiddels bijna tweeduizend jaar. Hoeveel langer ze nog kan duren, daar zullen we niet over speculeren, maar het is een lange tijd. Ze valt misschien samen met wat wij geneigd zouden zijn het gemeentetijdperk te noemen, het huidige tijdperk. Het is een tijdperk waarin God de heidenen de hand reikt. Vandaar dat de profetie te maken heeft met vele volken, naties, talen en koningen. Ze wordt niet onmiddellijk in de tijd van Johannes vervuld, omdat ze zich over een zeer lange periode uitstrekt, tot in wat vanuit het gezichtspunt van Johannes de verre toekomst was. Daarom is ze verzegeld.

6

Het geheimenis en de zevende bazuin

Maar in hoofdstuk 10, vers 7, wordt tegen hem gezegd:

Maar in de dagen van de stem van de zevende engel, wanneer die op de bazuin zal blazen, zal ook het geheimenis van God volbracht worden, zoals Hij aan Zijn dienstknechten, de profeten, verkondigd heeft.

OPENBARING 10:7

Ik heb geopperd dat het geheimenis van God waarover hier gesproken wordt, hetzelfde geheimenis van God is waar Paulus het vaak over heeft. Wat is het? In Efeze hoofdstuk 3 zei hij dat het geheimenis van God inhoudt dat de Joden en de heidenen één lichaam in Christus zouden worden. Daar heb je de gemeente. De gemeente is het geheimenis van God. Tegen de tijd dat de zevende engel op de bazuin blaast, is het geheimenis van God voltooid. Ik geloof dat de gemeente op dat moment het hoogtepunt van haar missie op aarde heeft bereikt. Dat is wat ik aanneem.

Wanneer we daadwerkelijk lezen over het blazen op de zevende bazuin, klinkt dat wel degelijk als het einde van de wereld. In hoofdstuk 11, vers 15:

En de zevende engel blies op de bazuin, en er klonken luide stemmen in de hemel, die zeiden: De koninkrijken van de wereld zijn van onze Heere en van Zijn Christus geworden, en Hij zal Koning zijn in alle eeuwigheid. En de vierentwintig ouderlingen, die voor God op hun troon zitten, wierpen zich met hun gezicht ter aarde en aanbaden God, en zeiden: Wij danken U, Heere, God de Almachtige, Die is en Die was en Die komt, omdat U Uw grote kracht ter hand hebt genomen en Koning geworden bent. En de volken zijn toornig geworden, en Uw toorn is gekomen en daarmee ook het tijdstip voor de doden om geoordeeld te worden, en om het loon te geven aan Uw dienstknechten, de profeten, en aan de heiligen en aan hen die Uw naam vrezen, de kleinen en de groten, en om hen te vernietigen die de aarde vernietigden.

OPENBARING 11:15-18

Sommige preteristen geloven dat dit misschien niet de wederkomst is, maar ik geloof dat het de wederkomst van Christus is, de opstanding van de doden, het oordeel en de beloning van de heiligen, het moment waarop de koninkrijken van deze wereld de koninkrijken van onze Heere en van Zijn Christus zijn geworden. Daniël voorspelde dat het Koninkrijk van God, als een kleine steen, zou uitgroeien tot een grote berg die de hele aarde vulde. Die steen zou alle koninkrijken die zich ertegen verzetten in stukken breken en vervolgens zelf het ene universele koninkrijk over de hele wereld zijn. Dat komt op mij over als hetzelfde wat hier wordt gezegd met de woorden:

De koninkrijken van deze wereld zijn het koninkrijk van onze Heer en van Zijn Christus geworden, en Hij zal voor eeuwig regeren.

Hoewel ik erken dat hierover andere opvattingen bestaan, geloof ik dat hoofdstuk 11, vers 15 tot en met 18, de zevende bazuin, verwijst naar het einde van het huidige tijdperk, wanneer Jezus terugkomt. Wanneer de engel Johannes in hoofdstuk 10, vers 7, vertelt dat het geheimenis van God voltooid zal zijn wanneer de zevende engel op het punt staat op zijn bazuin te blazen, betekent dit dus: wanneer Jezus op het punt staat terug te komen. De gemeente zal voltooid zijn.

7

Hoofdstuk 11–13 als het kleine boek

Dat is hoe ik over Openbaring hoofdstuk 10 denk. Het vormt de overgang van het hoofdgedeelte van de profetie waar we naar hebben gekeken naar een kleiner boek, een kleinere profetie. Die bestrijkt een groter bereik en de vervulling ervan ligt verder weg dan die van het hoofdgedeelte, maar toch wordt ze kort behandeld in een klein boek. Aan het einde van onze vorige bijeenkomst heb ik geopperd dat hoofdstuk 11, 12 en 13 dat boekje vormen.

Ik zal je vertellen waarom. Ze volgen natuurlijk onmiddellijk op de inleiding waarin wordt gezegd dat er nog een boekje en nog een profetie is, maar bovendien hebben ze iets met elkaar gemeen. Al deze drie hoofdstukken, en alleen deze drie hoofdstukken, bespreken een tijdsperiode die met verschillende aanduidingen wordt aangeduid die neerkomen op drieënhalf jaar.

In hoofdstuk 11, vers 2, bijvoorbeeld, wordt die periode aan het einde van dat vers tweeënveertig maanden genoemd. In het midden van vers 3 wordt die periode 1260 dagen genoemd. Dat is hetzelfde als tweeënveertig maanden. In hoofdstuk 12, vers 6, staat aan het einde van het vers 1260 dagen, wat opnieuw hetzelfde is als tweeënveertig maanden. In hoofdstuk 12, vers 14, staat bijna aan het einde van dat vers:

En aan de vrouw werden twee vleugels van een grote arend gegeven, opdat zij naar de woestijn zou vliegen, naar haar plaats, waar zij gevoed wordt, een tijd en tijden en een halve tijd, buiten het gezicht van de slang.

OPENBARING 12:14

Als één tijd een jaar is, dan zijn twee tijden, opgeteld bij één tijd, drie jaar, en een halve tijd maakt daar drieënhalf jaar van. Zo lang duren tweeënveertig maanden. Zo lang duren 1260 dagen. In hoofdstuk 13, vers 5, staat aan het einde van dat vers tweeënveertig maanden. Vijf verschillende keren wordt dus verwezen naar een tijdsperiode die, hoewel ze steeds even lang is, op drie verschillende manieren wordt aangeduid. Waarom? Misschien om stilistische redenen. Ik weet het niet. Maar hoe dan ook, welke aanduiding er ook wordt gebruikt, het komt neer op drieënhalf jaar.

Ik ben opgevoed met de gedachte dat de periode van de grote verdrukking zeven jaar duurt. En hoewel er nergens in de Bijbel ooit zo'n periode van zeven jaar wordt genoemd, werd mij geleerd dat deze vijf verwijzingen naar drieënhalf jaar in werkelijkheid betekenen dat sommige ervan over de eerste helft van de periode gaan en andere over de tweede helft. Als je dus twee verschillende perioden van drieënhalf jaar achter elkaar zet, krijg je een periode van zeven jaar.

Maar er is niets in het materiaal wat het natuurlijk of noodzakelijk maakt om meer dan één periode van drieënhalf jaar te zien. Naar mijn idee zou ik, zolang er geen enkele aanwijzing is die mij in een andere richting wijst, denken dat drieënhalf jaar altijd dezelfde drieënhalf jaar is. En dat de periode die in hoofdstuk 11, 12 en 13 zo wordt aangeduid, dezelfde periode is. En we vinden die periode nergens na hoofdstuk 13 of vóór hoofdstuk 11. Die komt alleen in die drie hoofdstukken voor.

Daarom wil ik de theorie opperen dat deze drie hoofdstukken dat boekje zijn dat in hoofdstuk 10 wordt geïntroduceerd. En dat we, zodra we hoofdstuk 13 achter de rug hebben, terugkeren naar het hoofdgedeelte van het boek, dat weer over het hoofdonderwerp gaat.

8

De tempel en de vertrapping van Jeruzalem

Nu zei ik dat het boekje volgens mij betrekking heeft op de periode vanaf het jaar 70 na Christus tot aan de wederkomst van Christus, een periode van inmiddels zo'n tweeduizend jaar. Waar haal ik dat idee vandaan? Ik haal het uit de allereerste verwijzing naar die periode. Er staat in hoofdstuk 11, en daar zijn we nu aangekomen:

En mij werd een meetlat gegeven, die op een staf leek. En de engel was erbij komen staan en zei: Sta op en meet de tempel van God, het altaar en hen die daarin aanbidden. Maar laat de buitenste voorhof van de tempel erbuiten en meet die niet, want die is aan de heidenen gegeven. En zij zullen de heilige stad vertrappen, tweeënveertig maanden lang.

OPENBARING 11:1-2

Hier haal ik het idee vandaan dat ik over deze periode heb. Er staat dat de heidenen Jeruzalem 42 maanden lang zullen vertrappen. En dit komt overeen met één andere passage in de Bijbel die spreekt over de heidenen die Jeruzalem vertrappen. Die staat in Lukas 21. Volgens mij geeft die ons de kruisverwijzing en de uitleg van de verzen waar we naar kijken.

Jezus voorspelde in Lukas 21 dat de verwoesting van de tempel zou komen, dat de tempel volkomen verwoest zou worden en dat niet één steen op de andere zou blijven. Hij zei in Lukas 21:6:

Wat betreft deze dingen waarnaar u kijkt: Er zullen dagen komen waarin niet één steen op de andere steen gelaten zal worden die niet afgebroken zal worden.

LUKAS 21:6

In de context spreekt Hij over de tempel. Dat kun je zien als je het voorgaande vers leest.

Maar toen Hij dat had gezegd, vroegen ze Hem in vers 7:

En zij vroegen Hem: Meester, wanneer zal dat dan zijn en wat is het teken dat deze dingen zullen gebeuren?

LUKAS 21:7

Dat wil zeggen: wanneer zal de tempel worden neergehaald? Wanneer zullen de stenen worden neergehaald? Dat is wat Hij voorspelde.

Dus met 'deze dingen' wordt bedoeld wat Jezus voorspelde: de verwoesting van de tempel.

Wij weten dat dit in het jaar 70 na Christus gebeurde. Maar zij stelden deze vraag veertig jaar van tevoren en wisten niet wanneer het zou gebeuren. Ze vroegen dus twee dingen: wanneer zal het gebeuren? En welk teken zal er zijn waaraan we weten dat het op het punt staat te gebeuren? Met andere woorden: zullen we van tevoren worden gewaarschuwd?

9

Jeruzalem en de tijden van de heidenen

Hij geeft hun antwoord in wat wij de rede over de Olijfberg noemen. In Lukas 21:20 beantwoordt Hij hun tweede vraag: welk teken zal er zijn dat het op het punt staat te gebeuren? In vers 20 zegt Hij:

Wanneer u zult zien dat Jeruzalem door legers omringd wordt, weet dan dat zijn verwoesting nabij is.

LUKAS 21:20

Hij spreekt dus over de grote ellende die over dat land en dat volk zou komen, over de Joden in Jeruzalem, wanneer de Romeinse legers zouden komen en de stad zouden belegeren. Hij zei tegen de christenen dat ze daarvandaan moesten vluchten. En we hebben al gezien dat ze dat ook deden. In historische verslagen staat dat ze vluchtten voordat de Romeinse troepen de stad belegerden.

Maar terwijl Hij het bloedbad verder beschrijft, zegt Hij in vers 24 het volgende:

En zij zullen vallen door de scherpste van het zwaard en in gevangenschap weggevoerd worden onder alle heidenen. En Jeruzalem zal door de heidenen vertrapt worden, totdat de tijden van de heidenen vervuld zullen zijn.

LUKAS 21:24

Dit is natuurlijk ook gebeurd. Velen van hen werden afgeslacht en velen werden weggevoerd naar de diaspora, waar de meesten van hen zich vandaag de dag nog steeds bevinden. En Hij zegt:

En Jeruzalem zal door de heidenen worden vertrapt.

Dat begint aan te sluiten bij het onderwerp dat wij hier bestuderen: het boek Openbaring. We hebben net gelezen dat het aan de heidenen is gegeven en dat zij de heilige stad zullen vertrappen. Openbaring 11:2 zegt:

Maar laat de buitenste voorhof van de tempel erbuiten en meet die niet, want die is aan de heidenen gegeven. En zij zullen de heilige stad vertrappen, tweeënveertig maanden lang.

OPENBARING 11:2

Jezus zei dat Jeruzalem door de heidenen vertrappt zal worden, kennelijk vanaf dit moment, waarop Jeruzalem in handen van de Romeinen valt, totdat de tijden van de heidenen vervuld zijn. De uitdrukking ‘de tijden van de heidenen’ komt nergens anders in de Schrift voor. Zij wordt alleen hier gebruikt. Mensen kunnen deze uitdrukking dus op meer dan één manier begrijpen. Maar ik denk dat de manier waarop de meeste mensen haar intuïtief zouden begrijpen, is dat zij de tijden betekent waarin de tempel aan de heidenen is overgegeven, of de tijd waarin de heidenen de overhand hebben. Misschien betekent zij zelfs de tijden waarin Gods pogingen om mensen te bereiken hoofdzakelijk op heidenen gericht zijn. Sinds de val van Jeruzalem zijn de meeste pogingen om mensen te bereiken op heidenen gericht geweest.

Naar mijn mening leven we nog steeds in de tijden van de heidenen. God oogst nog steeds hoofdzakelijk onder de heidenen, en ik geloof dat Hij dat zal blijven doen totdat Jezus terugkomt. Ik geloof dat de tijden van de heidenen eenvoudigweg verwijzen naar de tijd vanaf 70 na Christus totdat Jezus terugkomt. In die tijd ligt de nadruk van de evangelisatie niet langer op Israël, zoals in de eerste jaren van de gemeente, maar nu op de wereld in het algemeen.

Maar als dat waar is, dan heeft Jezus ons verteld dat de periode waarin de heidenen Jeruzalem vertrappen, loopt van 70 na Christus tot het einde van de wereld, als we de tijden van de heidenen hier tenminste goed begrijpen. Zij loopt van 70 na Christus tot het einde van de wereld. In Openbaring wordt diezelfde periode 42 maanden genoemd. Daarom denk ik dat Jezus' woorden voor ons de code hebben gekraakt voor de drieënhalve jaar die we in Openbaring 11, 12 en 13 tegenkomen.

10

Drieënhalf jaar als symbolische periode

Openbaring staat vol symbolische getallen, vooral het getal zeven. Drieënhalf is de helft van zeven. Het is even waarschijnlijk dat dit symbolisch is als zeven en veel andere getallen in het boek Openbaring, die niet zozeer statistisch als wel symbolisch bedoeld lijken te zijn. Maar als deze aanname juist is, dan is die tijdsduur symbolisch wanneer we die 1.260 dagen, die tijd, tijden en een halve tijd, die 42 maanden, die periode van drieënhalf jaar tegenkomen. Het is niet de werkelijke tijdsduur. Het is zelfs geen benadering van de tijdsduur. Het is slechts een symbolisch getal dat die periode voorstelt. Dat is mijn voorstel.

Wat we zullen zien, is dat er in deze drie hoofdstukken gedurende die tijd verschillende dingen gebeuren. Ten eerste vertrappen de heidenen gedurende die periode de heilige stad. Ten tweede profeteren de twee getuigen, zoals we later in dit hoofdstuk zullen zien. Als dit de tijd vanaf 70 na Christus tot het einde van de wereld is, kunnen deze twee getuigen natuurlijk niet als twee afzonderlijke personen worden gezien, maar moeten ze als iets anders worden gezien. Maar dat is niet al te moeilijk te rechtvaardigen. De twee getuigen, die ik opvat als de gemeente — en ik zal je zo vertellen waarom — profeteren gedurende dezelfde periode waarin de stad wordt vertrappt.

Dan lezen we dat de vrouw de woestijn in vlucht, zoals de Joodse gemeente in 70 na Christus deed, en daar gedurende dezelfde periode wordt onderhouden. Dat wil zeggen: het Joodse overblijfsel wordt gedurende dezelfde periode door God in stand gehouden en bewaard. Dan hebben we in hoofdstuk 13 het beest, en zijn periode van godslastering is diezelfde periode.

Als ik me niet vergis in de identiteit van deze periode, als zij inderdaad als het ware het hele tijdperk van de gemeente vanaf 70 na Christus is, dan kan het beest natuurlijk geen afzonderlijk persoon zijn. En er is in Openbaring ook niet de geringste reden om te denken dat hij dat is, zelfs als we de drieënhalf jaar letterlijk zouden nemen. Er staat niets in het boek Openbaring wat de opvatting zou ondersteunen dat het beest één

afzonderlijke man is. Hij heeft zeven koppen en tien hoorns, en die zijn allemaal koningen. Hij is een systeem. Hij is geen afzonderlijke man. Het is een politiek systeem. Daar zullen we later over spreken. We zijn daar nog niet.

Maar het punt is dat ik geloof dat de twee getuigen geen afzonderlijke mannen zijn. Ik geloof dat het beest geen afzonderlijke man is. Ik geloof ook niet dat de vrouw met de twaalf sterren op haar hoofd, bekleed met de zon en staand op de maan, één afzonderlijke vrouw is. Ik geloof dat we de apocalyptische beeldspraak zien die kenmerkend is voor dit soort literatuur. Die stelt beginselen of entiteiten voor die in werkelijkheid geen personen zijn, en beeldt ze symbolisch af alsof het personen waren.

We zijn dit eerder in het boek Openbaring al tegengekomen. We zagen dat, toen de vierde ruiter tevoorschijn kwam, de ruiter op het paard — die duidelijk als een ruiter wordt verpersoonlijkt — de Dood is. Achter hem aan komt Hades. De Dood en Hades zijn ook geen personen. Ze blijven niet slechts gedurende het leven van één persoon bestaan. De Dood en Hades zijn verpersoonlijkte beginselen. Zo doet Openbaring dat.

11

De gemeten tempel als beeld van de gemeente

Wat zeggen hoofdstuk 11, vers 1 en 2 dus eigenlijk? Hij kreeg een meetstok en er werd hem gezegd dat hij de tempel moest meten. Het Griekse woord dat in vers 1, in de uitdrukking ‘de tempel van God’, met ‘tempel’ is vertaald, is naos. In het Grieks is naos specifiek de term voor het Heilige der Heiligen, niet voor het hele tempelcomplex, maar alleen voor het binnenste heiligdom, het Heilige der Heiligen.

Later in Openbaring lijkt het Heilige der Heiligen vereenzelvigd te worden met het Nieuwe Jeruzalem, dat zelf vereenzelvigd wordt met de gemeente. Het Nieuwe Jeruzalem is gekleed als een bruid die zich voor haar man heeft versierd. Wanneer de engel tegen Johannes zegt:

En een van de zeven engelen die de zeven schalen hadden, vol van de zeven laatste plagen, kwam naar mij toe en hij sprak met mij en zei: Kom, ik zal u de bruid, de vrouw van het Lam, laten zien.

OPENBARING 21:9

verwachten we de gemeente te zien, en die zien we ook. Maar wat hij ziet, is een stad, het Nieuwe Jeruzalem, gekleed als een bruid. Dat is de vrouw van het Lam: een stad. Ook hier is het de personificatie van iets wat niet werkelijk één individuele persoon is. De bruid is geen individu. De bruid is de gemeente, een groot aantal individuen. Trouwens, de hoer in hoofdstuk 17 is ook geen individu. De afzonderlijke personages in het boek Openbaring vertegenwoordigen in de meeste gevallen grotere entiteiten, niet afzonderlijke personen.

Daarom geloof ik dat de naos, het Heilige der Heiligen dat wordt opgemeten, een voorstelling is van de ware tempel van God, de gemeente. Waarom wordt die opgemeten? De afmetingen ervan worden vastgesteld, zodat zonder enige twijfel kan worden vastgesteld wat het is. Met welk doel? Zodat het de komende 42 maanden niet aan de heidenen prijsgegeven en door hen vertrapt zal worden. Met andere woorden, het opgemeten gedeelte wordt bewaard.

Dit is natuurlijk symbolisch. Hij meet het Heilige der Heiligen op, dat naar mijn mening het Nieuwe Jeruzalem voorstelt. Bedenk dat wanneer het Nieuwe Jeruzalem in hoofdstuk 21 wordt beschreven, het de vorm van een kubus heeft, net als het Heilige der Heiligen. Het Heilige der Heiligen in de tabernakel is 4,5 meter lang, 4,5 meter breed en 4,5 meter hoog, dus kubusvormig. Het heeft geen ramen en geen lampen. Het wordt verlicht door de heerlijkheid van God, de Sjekina. Ook het Nieuwe Jeruzalem is kubusvormig: 2.400 kilometer lang, 2.400 kilometer breed en 2.400 kilometer hoog. Het is behoorlijk groot. Het Heilige der Heiligen moet dat ook zijn, omdat de

voorrechten van rechtstreekse toegang tot God in het Heilige der Heiligen nu toekomen aan miljoenen mensen die de gemeente vormen. De stad heeft de zon, de maan of de sterren niet nodig om haar te verlichten, omdat de heerlijkheid van God haar licht is, net als in het Heilige der Heiligen.

Het Heilige der Heiligen is naar mijn mening een zinnebeeld van het Nieuwe Jeruzalem, of andersom. Het Nieuwe Jeruzalem is een zinnebeeld van het Heilige der Heiligen. Beide zijn manieren om over de ware gemeente te spreken, de ware tempel van God. De ware woonplaats van God onder de mensen is de gemeente, het lichaam van Christus, de gemeenschap van Christus op aarde, die volgens Petrus bestaat uit:

dan wordt u ook zelf, als levende stenen, gebouwd tot een geestelijk huis, tot een heilig priesterschap, om geestelijke offers te brengen, die God welgevallig zijn door Jezus Christus.

1 PETRUS 2:5

12

De ware tempel wordt bewaard

Het is dus de gemeente die door deze opmeting wordt aangeduid. Wat wordt erbuiten gelaten? De buitenste tempel. Blijkbaar is dat de tempel in Jeruzalem, want het is de heilige stad die gedurende deze 42 maanden door de heidenen vertrapt zal worden. De tempelvoorhoven, waaronder het buitenste voorhof, dat waarschijnlijk overeenkomt met het voorhof van de heidenen, worden aan de heidenen prijsgegeven. Niet zodat zij God kunnen aanbidden, maar zodat zij de tempel kunnen vertrappen. Zij kunnen de heilige stad vertrappen.

Dit lijkt de verwoesting van de tempel te voorspellen en het daaropvolgende vertrappen van Jeruzalem door de heidenen gedurende die tijd. Maar voordat de tempel wordt prijsgegeven, voordat Jeruzalem aan de heidenen wordt prijsgegeven, wordt die ware gemeente aangeduid om bewaard te worden. Dit verschilt niet van het aanduiden van de 144.000 door het merkteken op hun voorhoofd, voordat het oordeel over Jeruzalem wordt uitgestort.

Maar dit beeld van het bewaren van de naos, van het Heilige der Heiligen, introduceert iets nieuws wat we nog niet hebben gezien, namelijk de tijdsduur. De eerdere profetieën hebben de verwoesting van Jeruzalem beschreven, maar hebben de vraag onbeantwoord gelaten: wat gebeurt er daarna? Iemand die de beschrijving van de verwoesting van Jeruzalem in de eerdere visioenen leest, zou zeker zeggen: „Dat ziet eruit als het einde van de wereld. Is dat zo?” Nee, dat is niet zo. Ook daarna volgt nog een tijdsperiode, vóór het einde van de wereld. We zullen die 42 maanden noemen.

13

Waarom juist drieënhalf jaar?

Als ik stel dat 42 maanden, oftewel drieënhalf jaar, een symbool is voor de gemeentetijd, dan zou ik natuurlijk een overtuigende reden moeten kunnen geven waarom juist dat getal, en niet een ander, gekozen zou zijn als symbool voor de hele gemeentetijd. En dat kan ik niet. Ik kan wel redenen bedenken, maar geen overtuigende redenen.

Sommigen hebben het vergeleken met de tijd waarin Nero de gemeente vervolgte, zoals het beest de gemeente gedurende deze hele tijd vervolgt. Nero zou een soort voorbeeld in het klein van het beest zijn. Het beest bestaat gedurende de hele gemeentetijd en vervolgt de gemeente. Maar Nero was in die tijd het toenmalige beest, de toenmalige verschijningsvorm van dit verschijnsel van het beest: de door satan geïnspireerde regering die de gemeente vervolgde. Zijn vervolging duurde drieënhalf jaar. Daardoor zou drieënhalf jaar een geschikt symbolisch getal voor die tijdsperiode kunnen zijn.

Een andere mogelijkheid houdt verband met de twee getuigen. Om redenen die ik later zal geven, vereenzelvig ik hen met de gemeente. Ook zij profeteren gedurende dezelfde periode. Wat is de gemeente anders dan het lichaam van Christus? Zij is de voortzetting van de bediening van Christus. De bediening van Christus duurde drieënhalf jaar. Als iemand een symbolisch getal zou willen geven voor de bediening van de gemeente, vooral zonder enig idee te hebben hoelang die werkelijk zal duren — en niemand weet hoelang die zal duren; zelfs nu weten we niet hoeveel langer het nog kan duren — dan kunnen we geen benadering geven. We kunnen beslist niet de exacte

tijdsduur geven. Je zou dus een getal kunnen kiezen dat die periode in zekere zin symboliseert, en zeggen: „De bediening van de gemeente is het tweede deel, de tweede helft, van Jezus’ bediening. De periode van drieënhalf jaar was letterlijk de tijd dat Jezus in de bediening stond. Laten we die als symbool gebruiken voor de bediening van de gemeente, die eveneens de bediening van Jezus is door Zijn lichaam, na Zijn hemelvaart.” Ook dat zou er een reden voor kunnen zijn. Ik weet het eerlijk gezegd niet. Ik kan niet beargumenteren dat dit getal om deze of die reden gekozen is. Ik kan verscheidene mogelijkheden bedenken, maar geen daarvan is overtuigend. Wat mij wel overtuigt, is dat de 42 maanden in de uitspraak van Jezus gelijkgesteld worden aan de hele tijden der heidenen. Dat lijkt te vereisen dat deze periode een symbool is voor dit tijdperk. Waarom dit getal ook gekozen mag zijn, laat ik over aan jouw verbeelding, of aan God om het je te laten zien, of eenvoudigweg aan God om je te laten zien dat de hele theorie verkeerd is.

14

Jeruzalem maakt plaats voor de twee getuigen

Maar hoe dan ook, een van de dingen waarvan gezegd wordt dat ze in deze periode plaatsvinden, is dat Jeruzalem wordt prijsgegeven om door de heidenen vertrapt te worden. Dat is één ding dat gedurende deze periode gebeurt. Met andere woorden, Jeruzalem was meer dan duizend jaar lang het hoofdkwartier van Gods volk en de plaats waar God op aarde woonde, maar dat is het niet meer. Het is helaas geoordeeld vanwege zijn verwerping van Christus, en het hoofdkwartier bevindt zich elders. God woont nu in een tempel die niet met handen gemaakt is, een naos die gemaakt is van levende stenen — mensen — en die is vóór het oordeel kwam aangewezen en behouden. De rest wordt prijsgegeven.

Het volgende wat we te weten komen, staat in vers 3 en de verzen daarna:

En Ik zal Mijn twee getuigen macht geven, en zij zullen,
in rouwkleding gekleed, twaalfhonderdzestig dagen
lang profeteren.

OPENBARING 11:3

Dus gedurende dezelfde periode waarin Jeruzalem onder de voet wordt gelopen, zijn de twee getuigen actief. Ze zullen in zakken gekleed zijn, wat erop wijst dat bekering een aspect van hun boodschap is.

Zij zijn de twee olijfbomen en de twee kandelaars, die voor de God van de aarde staan.

OPENBARING 11:4

Deze beeldspraak is ontleend aan Zacharia 4, de verzen 2, 3, 11 en 14. In dat hoofdstuk staat een visioen waarin Zerubbabel en de hogepriester Jozua kennelijk werden voorgesteld door twee olijfbomen. Dat is tenminste de algemene opvatting van uitleggers. Het enige wat werkelijk tegen Zacharia gezegd wordt, is dat deze twee olijfbomen de twee zonen van olie zijn, of, zoals de meeste vertalingen zeggen, gezalfden:

Daarop zei Hij: Dat zijn de twee gezalfden, die bij de Heere van heel de aarde staan.

ZACHARIA 4:14

15

Waarom er twee getuigen zijn

Nu, gezalfden — wat betekent het woord Christus? Christos betekent de Gezalfde. Maar dit is misschien het lichaam van Christus, de Gezalfde uiteengevallen in meerdere personen. Het lichaam van Christus bestaat nu uit vele leden. Maar waarom zijn er twee getuigen? Waarom niet gewoon één? De gemeente is één lichaam, niet twee. Zou dit een verwijzing kunnen zijn naar het Joodse en het heidense element binnen de gemeente? Dat zou kunnen. Maar na de val van Jeruzalem lijken de Joodse gemeente en de gemeente uit de heidenen geen afzonderlijke rol te hebben. Ze gaan in elkaar op.

In de tijd van de apostelen, voordat Jeruzalem viel, had de Joodse gemeente haar eigen identiteit. Zij aanbad in de tempel enzovoort, en stond onder de twaalf apostelen die daar waren. Maar Paulus en zijn bediening gingen uit naar de heidenen. Zij hadden een min of meer afzonderlijke missie, en in de gemeente uit de heidenen gebeurden andere dingen dan in de Joodse gemeente. Maar nadat Jeruzalem gevallen was, was dat onderscheid veel kleiner en was de gemeente grotendeels samengegaan.

Het is waar dat de Ebionieten een vroege, wettische, judaïserende tak van de gemeente waren, zelfs na het jaar 70 na Christus. Ze bestonden uit een deel van de christelijke Joden die uit Jeruzalem waren gevlucht. Ze stonden los van de orthodoxe kerk. Maar sinds Jeruzalem gevallen is, bestaat er grotendeels geen onderscheid tussen Jood en heiden. In feite bestond dat onderscheid in Gods ogen zelfs niet voordat Jeruzalem viel. Maar sinds Jeruzalem gevallen is, is er eenvoudigweg geen afzonderlijk centrum meer waarmee de Joodse gemeente vereenzelvigd kan worden. Zij bevindt zich over de hele wereld, net als de gemeente uit de heidenen. Het is allemaal één gemeente. Er is geen onderscheid.

Ik denk dus niet dat hiermee het Joodse en het heidense element van de gemeente bedoeld worden. Maar de reden om over twee getuigen te spreken in plaats van over één, is de Joodse overtuiging die gebaseerd is op verzen in Deuteronomium en die drie of vier keer, of vaker, in het Nieuwe Testament wordt aangehaald:

Dit is de derde keer dat ik naar u toe kom. In de mond van twee of drie getuigen zal elke zaak vaststaan.

2 KORINTHE 13:1

Of zoals Jezus het een keer in het Evangelie van Johannes parafraseerde:

En er staat ook in uw wet geschreven dat het getuigenis van twee mensen waar is.

JOHANNES 8:17

Jezus zei:

In jullie wet staat dat de verklaring van twee mensen waar is.

Hij zei:

Als Ik van Mijzelf getuig, is Mijn getuigenis niet waar. Er is een Ander Die van Mij getuigt, en Ik weet dat het getuigenis dat Hij van Mij getuigt waar is.

JOHANNES 5:31-32

Met andere woorden, in het Joodse denken is een getuige niet noodzakelijkerwijs geloofwaardig. Twee getuigen zijn dat wel. Twee getuigen spreken de waarheid. Om te kunnen zeggen dat de gemeente een waarachtige en geloofwaardige getuige is, zijn er daarom twee nodig. Het is niet eens nodig om te zeggen waarom het getal twee een ideaal getal zou zijn om de gemeente mee te beschrijven, behalve dan dat het er niet één kon zijn.

16

De getuigen en de macht van Mozes en Elia

We gaan een beschrijving van deze twee lezen. Maar iets wat nogal interessant is, is dat ze uiteindelijk, in dit visioen, gedood worden. We kijken even vooruit en gaan daarna terug. In vers 8 staat:

En hun dode lichamen zullen liggen op de straat van de grote stad, die in geestelijke zin genoemd wordt Sodom en Egypte, waar ook onze Heere werd gekruisigd.

OPENBARING 11:8

‘Hun dode lichamen’ is in het Grieks eigenlijk ‘hun dode lichaam’: ‘hun’ in het meervoud, ‘dode lichaam’ in het enkelvoud. Het lichaam van Christus is één. Het bestaat uit meerdere personen, maar zij zijn één lichaam. Deze twee getuigen zijn,

geloof ik, één lichaam. Ze zijn twee getuigen omdat hun getuigenis waar is, en het lichaam van Christus bestaat uit meer dan één persoon. Het heeft dus veel leden, maar is één lichaam. Nu staat er in vers 5:

En als iemand hun schade wil toebrengen, komt er vuur uit hun mond en dat verslindt hun vijanden. En als iemand hun schade wil toebrengen, moet hij op dezelfde manier gedood worden. Zij hebben macht de hemel te sluiten, zodat er geen regen zal vallen in de dagen dat zij profeteren. En zij hebben macht over de wateren om die in bloed te veranderen, en de aarde te treffen met allerlei plagen, zo vaak zij dat willen.

OPENBARING 11:5-6

Ik heb tijdens de gemeentetijd niemand zien rondlopen die ook maar een van deze dingen deed. Iemand zou kunnen zeggen: 'Hierdoor lijkt het er niet op dat dit de gemeente in de huidige tijd is. Het lijkt erop dat dit iemand in de toekomst moet zijn.' Zo redeneert de futurist. Mensen zijn futuristen omdat je deze dingen niet letterlijk kunt nemen en op iets anders dan de toekomst kunt toepassen. Je kunt namelijk niets in het verleden vinden waar dit letterlijk gebeurde—mensen die rondliepen en vuur uit de hemel lieten komen of water in bloed veranderden—tenzij we het natuurlijk over Mozes en Elia hebben. Twee van de wonderen die hier worden genoemd, zijn wonderen die Elia deed, en twee zijn wonderen die Mozes deed.

Elia liet eens vuur uit de hemel komen toen de koning vijftig mannen stuurde om hem gevangen te nemen. Vuur uit de hemel daalde neer en verteerde de vijftig. Er kwamen nog eens vijftig, en met hen gebeurde hetzelfde. Er kwamen voor de derde keer vijftig, en de aanvoerder van die vijftig smeekte Elia om barmhartigheid, dus liet hij geen vuur uit de hemel op hem neerkomen. Hij ging mee en liet zich door hen meenemen. Maar hij had de macht om vuur op zijn vijanden te laten neerdalen en ook om de hemel te sluiten, zodat het drieënhalf jaar niet zou regenen.

Hier is nog een verband met de drieënhalf jaar, want Elia hield de regen tegen en veroorzaakte drieënhalf jaar lang droogte. Daarna bad hij en kwam de regen weer terug. Twee van de dingen die Elia deed, worden dus aan deze twee getuigen

toegeschreven. Water in bloed veranderen en de aarde met allerlei plagen treffen, is wat Mozes in Egypte deed. Hij veranderde water in bloed en trof Egypte met plagen. We krijgen hier dus een aantal voorbeelden van hun activiteiten die aan Mozes en Elia doen denken.

Degenen die geneigd zijn dit letterlijk te nemen, zeggen: 'Dit moet betekenen dat Mozes en Elia tijdens de grote verdrukking zullen terugkomen. Zegt Maleachi tenslotte niet:

Zie, Ik zend tot u de profeet Elia, voordat de dag van de HEERE komt, die grote en ontzagwekkende dag.

MALEACHI 4:5

Zegt Maleachi niet dat Elia opnieuw moet komen? Daarom moet een van deze getuigen Elia zijn, en de ander is waarschijnlijk Mozes.'

17

De theorie over Elia en Henoch

Er is nog een andere theorie die mij werd onderwezen toen ik een aanhanger van de bedelingenleer was: een van hen is beslist Elia, maar de ander is misschien niet Mozes, maar Henoch. Waarom Henoch? Elia en Henoch hebben iets gemeen. In de Bijbel zijn zij de enige twee mannen uit de oudheid van wie wordt aangegeven dat ze niet gestorven zijn. Ze werden in de hemel opgenomen zonder de dood te zien.

Mijn eerste leraren leerden mij dat er in Hebreeën hoofdstuk 9 staat:

En zoals het voor de mensen beschikt is dat zij eenmaal moeten sterven en dat daarna het oordeel volgt,

HEBREEËN 9:27

En dat zijn twee mannen in het Oude Testament die zich nooit aan die afspraak hebben gehouden. Ze zijn niet gestorven. Het is voor de mensen bepaald dat ze moeten sterven, en zij hebben de dood niet ondergaan, dus moeten ze terugkomen en de dood

ondergaan. Het hele argument dat Henoch hier samen met Elia aanwezig is, is dat deze mannen hun afspraak met de dood moeten nakomen. Zij zijn de enige twee die dat niet hebben gedaan.

Daarmee is echter een probleem dat iedereen zou kunnen ontdekken door maar een paar minuten helder na te denken. Paulus zei dat er een hele generatie christenen zal zijn die niet sterft. Hij zei:

Zie, ik vertel u een geheimenis: Wij zullen wel niet allen ontslapen, maar wij zullen allen veranderd worden,

1 KORINTHE 15:51

Paulus zei:

Want de Heere Zelf zal met een geroep, met de stem van een aartsengel en met een bazuin van God neerdalen uit de hemel. En de doden die in Christus zijn, zullen eerst opstaan. Daarna zullen wij, de levenden die overgebleven zijn, samen met hen opgenomen worden in de wolken, naar een ontmoeting met de Heere in de lucht. En zo zullen wij altijd bij de Heere zijn.

1 THESSALONICENZEN 4:16-17

Er zal een hele levende generatie christenen zijn die niet zal sterven wanneer Jezus terugkomt. Moeten wij dan ook allemaal terugkomen en sterven omdat we onze afspraak hebben gemist?

Het is duidelijk dat Hebreëen, toen daar stond:

Een mens moet één keer sterven, geen starre, absolute uitspraak deed. Het was een constatering dat mensen over het algemeen sterven, en dat ze maar één keer sterven, niet twee keer. Maar in de Bijbel zijn er uitzonderingen: mensen die twee keer gestorven zijn. We nemen aan dat de dochter van Jaïrus, de zoon van de weduwe van Naïn en Lazarus allemaal mensen waren die eenmaal stierven en die door Jezus

werden opgewekt. We hebben er geen enkel verslag van, maar de meeste mensen nemen aan dat ze daarna hun natuurlijke leven hebben uitgeleefd en opnieuw zijn gestorven.

Dat zou geen probleem zijn in het licht van de uitspraak in Hebreeën:

Een mens moet één keer sterven.

Die uitspraak zou in algemene zin bedoeld zijn. God heeft de macht om uitzonderingen te maken als Hij dat wil. De generatie die bij de komst van Christus zal worden opgenomen, vormt zeker een uitzondering. De mensen die blijkbaar meer dan één keer gestorven zijn, vormen een uitzondering. Elia en Henoch zouden ook allebei uitzonderingen kunnen zijn. Het is niet noodzakelijk dat God hen moet laten terugkomen om te sterven.

18

Johannes de Doper vervulde de komst van Elia

Ik zie goede redenen om een van deze twee als Elia te beschouwen. Dat komt zowel door het verband met de specifieke wonderen die hier beschreven worden en op die van hem lijken, als doordat sommigen geloven dat de voorzegging van Maleachi over de komst van Elia nog niet vervuld is. Jezus behoorde niet tot hen. Jezus zei:

En als u het wilt aannemen: hij is Elia, die komen zou.

MATTHEÛS 11:14

En als Jezus zegt:

Als je dat kunt aannemen.

dan zal ik dat doen. Heere, als U wilt dat ik het aanneem, zal ik het aannemen.

Oké, dat zal ik aanvaarden. Johannes was Elia die komen zou. Dat betekent dat de voorzegging vervuld is. Dat is wat 'die komen zou' betekent: degene van wie voorzegd was dat hij zou komen, degene over wie Maleachi sprak. Johannes was hem.

Ik verwacht dus niet dat Elia terugkomt. Johannes was Elia, niet letterlijk, maar hij kwam in de geest en de kracht van Elia. Dat zei de engel Gabriël, die zijn geboorte van tevoren in de tempel had aangekondigd toen hij met zijn vader Zacharias sprak. Hij zei:

En hij zal voor Hem uit gaan in de geest en de kracht van Elia, om het hart van de vadersen te bekeren tot de kinderen en de ongehoorzamen tot de bedachtzaamheid van de rechtvaardigen, om voor de Heere een toegerust volk gereed te maken.

LUKAS 1:17

Verwijzing gecontroleerd: de spreker noemde Maleachi 4, maar de bewoording is Lukas 1:17.

Hoe dan ook, hij citeert Maleachi hoofdstuk 4, vers 5 en 6, en zegt dat Johannes de Doper degene is die dat vervult. Er is dus geen reden om uit te kijken naar een toekomstige vervulling waarin Elia komt. Het is al gebeurd. Voor ons is Jezus daarin de autoriteit.

19

Mozes en Elia als futuristische kandidaten

Er is ook niets waardoor dit als Henoch geïdentificeerd kan worden, tenzij we de redenering aanvaarden dat iedereen één keer moet sterven. In dat geval zullen we enkele dingen die Paulus over onze toekomst zei, moeten schrappen. Sommigen van ons zullen niet sterven.

Zijn het dan Elia en Mozes? Als je twee getuigen wilt laten komen in de eindtijd, zouden zij goede kandidaten zijn. Mozes en Elia zouden goede kandidaten zijn, vooral als ze in Jeruzalem zijn. Er staat dat hun dode lichamen in de straten van Jeruzalem liggen, de stad waarin Jezus gekruisigd werd. Dus als ze in Jeruzalem getuigen, wie zouden dan doeltreffender getuigen voor de Joden kunnen zijn dan Mozes en Elia, als vertegenwoordigers van de Wet en de Profeten?

Als iemand een futurist is, zijn er maar weinig theorieën aannemelijker dan de identificatie van deze twee getuigen als Mozes en Elia, die in de eindtijd terugkomen. Trouwens, ik noemde dit al in onze inleiding: in de afgelopen veertig jaar ben ik deze twee getuigen vaak tegengekomen. Ze duiken zo nu en dan op. Twee van hen namen me eens mee toen ik als tiener stond te liften, en zij waren de twee getuigen, zo verzekerden ze mij. Niet lang geleden ontving ik een e-mail van een van hen. Het was Elia. In alle ernst zei hij dat hij spoedig contact zou opnemen met Henoch, of dat Henoch contact met hem zou opnemen, en dat ze naar Jeruzalem zouden gaan. Let daar dus op bij Fox News.

Er is een reden waarom van dit hoofdstuk gezegd wordt dat het een van de meest raadselachtige hoofdstukken in het boek Openbaring is. Het is namelijk moeilijk om vast te stellen wie deze twee zijn als we in de twee getuigen twee afzonderlijke personen moeten zien. Maar een futuristische zienswijze is niet vereist. De Bijbel geeft ons nergens het gebod om Openbaring futuristisch op te vatten. In feite verbiedt de Bijbel dat bijna door de uitspraak:

Openbaring van Jezus Christus, die God Hem gegeven heeft om Zijn dienstknechten te laten zien wat spoedig moet geschieden, en Hij heeft die door Zijn engel gezonden en aan Zijn dienstknecht Johannes te kennen gegeven.

OPENBARING 1:1

Een uitspraak die tweeduizend jaar geleden gedaan werd.

20

Gods wondermacht rust nu op de gemeente

Dus als we niet de futuristische zienswijze hanteren en deze twee niet opvatten als twee echte mensen die letterlijk vuur uit de hemel roepen en water in bloed veranderen, wat gebeurt hier dan? Wat hier gezegd lijkt te worden, is dat de bovennatuurlijke kracht die door Mozes en Elia zichtbaar werd, nu aan deze twee

wordt toegeschreven, die ik als de gemeente beschouw. Mozes en Elia vertegenwoordigen natuurlijk de Wet en de Profeten, en daarmee het gezag en de bovennatuurlijke ondersteuning van dat gezag die bij Mozes en Elia zichtbaar waren.

Vergeet niet dat het boek Markus afsluit met, naar ik meen, vers 20 van Markus 16. Daar staat dat wanneer de apostelen het Woord verkondigden, de Heere met hen meewerkte en het Woord bevestigde door de tekenen die erop volgden.

maar zij gingen overal heen om te prediken, en de Heere werkte mee en bevestigde het Woord door de tekenen die erop volgden. Amen.

MARKUS 16:20

Ze riepen geen vuur uit de hemel of iets dergelijks, maar je kunt zien dat de tekenen en wonderen die ooit Mozes als profeet van God bevestigden, en die in zijn tijd Elia als profeet van God bevestigden, nu aan de gemeente toebehoorden als wonderbaarlijke bevestiging van haar boodschap.

Wanneer we het Oude Testament lezen, letten we vaak misschien niet goed genoeg op om dit te herkennen. We krijgen de indruk dat er in het Oude Testament heel veel wonderen plaatsvinden. Dat was zo in de tijd van Mozes en in de tijd van Elia. Buiten die tijden niet zozeer. We kunnen veel wonderen in het Oude Testament bedenken, maar bijna allemaal worden ze door Mozes of Elia gedaan.

Toen God Israël tijdens de uittocht vestigde en het volk in de tijd van Jozua het land innam, vond er een hele reeks wonderen plaats: plagen, wonderen, bovennatuurlijke voorzieningen, allerlei dingen — wonderen door Mozes. Waarom? Omdat God daarmee bevestigde dat hij Zijn gevolmachtigde was. Het volk Israël was sceptisch. Het had overvloedige bevestiging nodig dat God door Mozes sprak. Ze vertrouwden immers hun hele leven aan hem toe en waagden hun leven door hem te volgen. God bevestigde het woord van Mozes met tekenen die erop volgden.

Zo zijn bijna alle andere wonderen in het Oude Testament eveneens wonderen van Elia of Elisa — Elia en Elisa. In zekere zin rust de wonderbaarlijke kracht van God, waarmee Hij de woorden van Zijn profeten bevestigt, nu dus op de gemeente. Wij

veranderen geen water in bloed. Wij houden de regen niet tegen. Er wordt niet gezegd dat precies deze wonderen nu plaatsvinden. Er wordt gezegd dat de wonderbaarlijke kracht die Mozes had en die Elia had, de kracht van de Heilige Geest is, die de boodschap door bovennatuurlijke tekenen bevestigt. En die kracht berust nu bij deze mensen, niet meer letterlijk bij Mozes en Elia. Overigens kunnen degenen die hier letterlijk Mozes en Elia van maken niet zeggen:

En zoals het voor de mensen beschikt is dat zij eenmaal moeten sterven en dat daarna het oordeel volgt,

HEBREEËN 9:27

en daar onwrikbaar aan vasthouden, want Mozes is gestorven. Als hij terug zou komen, zou ook daarvoor een uitzondering op die regel nodig zijn.

21

Mozes en Elia maken plaats voor Christus

Hoe dan ook, ik geloof dat deze impressionistische symboliek zegt dat de kracht van God waarmee Hij de boodschap bevestigt, niet langer bij het Oude Testament berust, maar bij deze getuigen van het Nieuwe Testament. Bedenk immers dat Mozes en Elia samen met Jezus op de berg van de verheerlijking verschenen. Petrus was ongelooflijk onder de indruk. Hij zei:

Petrus antwoordde en zei tegen Jezus: Heere, het is goed dat wij hier zijn; laten wij, als U wilt, hier drie tenten maken, voor U een, voor Mozes een, en een voor Elia.

MATTHEÛS 17:4

Met andere woorden, laten we dit verlengen. Laten we er een heel weekend van maken. Laten we een retraite houden, en dan kunnen Mozes, Elia en U om de beurt preken. Nou, dan staan we toch maar mooi onder de tuit waar de heerlijkheid uit spuit.

Petrus zei niet het juiste. De Bijbel zegt dat Petrus dat zei omdat hij niet wist wat hij moest zeggen. Dat staat er, en het lijkt erop te wijzen dat het niet erg verstandig was om dat te zeggen. Het was beslist niet het juiste om te zeggen, want onmiddellijk daalde er een wolk neer die hen bedekte. Mozes en Elia verdwenen. Alleen Jezus bleef over. En een stem uit de hemel zei:

Dit is mijn Zoon. Luister naar hem.

Petrus en de anderen waren Joods. Ze waren van jongs af aan opgevoed om naar Mozes en Elia te luisteren, naar de Wet en de Profeten. Dat was voor hen het gezag. Nu niet meer.

Dit is mijn Zoon. Luister nu naar hem.

Houd niet vast aan Mozes, Elia en Jezus alsof ze elkaars gelijken zijn. Ze zijn hier alleen om de mantel aan Hem over te dragen, en dan vertrekken ze. Alleen Jezus blijft over.

22

Wonderen als bevestiging van de gemeente

Daarom zijn de bedieningen van Mozes en Elia opgenomen in de bediening van Christus en Zijn lichaam. Het gezag van Christus en Zijn gemeente heeft nu de plaats van Mozes en Elia ingenomen. Toch heeft de gemeente dezelfde soort bovennatuurlijke vermogens als die mannen hadden. Dat betekent niet dat iedereen in de gemeente rondloopt en wonderen doet. Ik niet. Ik doe geen wonderen. Ik zou het graag doen, maar ik heb het nooit gedaan. Ik heb nooit wonderen gedaan. Eigenlijk verwacht ik ook niet dat ik ze zal doen. Misschien is dat wel de reden waarom ik ze niet doe. Volgens mij verwachten mensen die ze doen vaak dat ze die zullen doen. Mensen die niet verwachten dat ze wonderen zullen doen, doen ze waarschijnlijk niet.

Maar waar het om gaat, is dat ik wonderen niet beschouw als een bediening waartoe ik geroepen ben. Ik zou het wel willen. Volgens mij zou het best leuk zijn. Maar er wordt niet gezegd dat iedere christen wonderen zal doen, of dat welke christen dan ook deze specifieke wonderen zal doen. Deze voorbeelden zijn gekozen om hen in beginsel te

verbinden met Mozes en Elia, degenen van wie God de boodschap in het Oude Testament bevestigde met tekenen die erop volgden. Wat voor hen gold, geldt nu voor de gemeente.

Vers 7 zegt:

En wanneer zij hun getuigenis volbracht hebben, zal het beest dat uit de afgrond opkomt, oorlog met hen voeren en het zal hen overwinnen en hen doden.

OPENBARING 11:7

Het interessante is dat het beest nog niet is opgekomen. Dit laat zien dat het boek Openbaring de gebeurtenissen niet in chronologische volgorde weergeeft, want het beest wordt pas twee hoofdstukken verder geïntroduceerd. Vóór dit gedeelte wordt het niet beschreven of genoemd. Er wordt over gesproken alsof we weten wie het is, maar eigenlijk is het pas in hoofdstuk 13 dat de duivel het beest uit de zee oproept. Dan wordt het beschreven en wordt zijn loopbaan uiteengezet. Maar hier krijgen we al een soort vooruitblik op het beest, nog voordat het zelfs maar is geïntroduceerd. Er wordt over gesproken alsof we weten wie het is: dat beest dat uit de afgrond opkomt.

23

Het beest overwint de getuigen schijnbaar

De afgrond, de Abussos, is de plaats waar demonen gevangenzitten. Dit beest staat dus onder demonische invloed en komt uit de afgrond, de gevangenis voor de demonen. Het komt daaruit tevoorschijn, voert oorlog tegen hen en krijgt toestemming om hen te overwinnen en te doden.

En hun dode lichamen zullen liggen op de straat van de grote stad, die in geestelijke zin genoemd wordt Sodom en Egypte, waar ook onze Heere werd gekruisigd.

OPENBARING 11:8

Dit verwijst naar Jeruzalem, al is mijn indruk dat er niet alleen wordt gezegd dat de gemeente in de straten van Jeruzalem zal liggen. Het lijkt er veeleer op dat de gemeente in de ogen van de wereld dood is, en dat dit in hun gedachten verbonden is met het feit dat ze Jezus hebben gedood. In het visioen wordt de gemeente geplaatst op dezelfde locatie waar ze Jezus hebben gedood. De dood van de gemeente is als het ware een herhaling van Jezus' dood, maar niet precies hetzelfde.

Dit is een symbolisch visioen. De gemeente sterft niet werkelijk. Ze lijkt dood te zijn. Ik besef dat ze hier dood zijn, maar de gemeente sterft niet echt. De gemeente zal nooit werkelijk sterven. Maar er kan een tijd komen waarin ze onderworpen en overwonnen is door het beest dat uit de put opkomt.

Dan staat er:

En de mensen uit de volken, stammen, talen en naties zullen hun dode lichamen drieënhalve dag zien, en zullen niet toelaten dat hun dode lichamen in het graf gelegd worden. En zij die op de aarde wonen, zullen zich over hen verblijden, en zullen feest gaan vieren en elkaar geschenken sturen, omdat deze twee profeten hen die op de aarde wonen, zo gekweld hadden.

OPENBARING 11:9-10

De boodschap was dus een kwelling voor hun geweten.

24

Opstanding van de getuigen en de tv-uitleg

En na die drieënhalve dag kwam er een levensgeest uit God in hen en zij gingen op hun voeten staan. En grote vrees overviel hen die hen zagen. En zij hoorden een luide stem uit de hemel tegen hen zeggen: Kom hier omhoog. En zij gingen omhoog naar de hemel, in de wolk, en hun vijanden keken hen na.

OPENBARING 11:11-12

Toen ik een futurist was, werd mij geleerd dat dit betekende dat deze twee getuigen, misschien Mozes en Elia, misschien Elia en Henoch, drieënhalf jaar lang in Jeruzalem zullen profeteren. Ze zullen door het beest, de antichrist, worden gedood wanneer hij opkomt. Ze zullen letterlijk dood in de straten van Jeruzalem liggen en niemand zal hen begraven. Iedereen zal enthousiast worden en elkaar geschenken sturen, zoals ze met Kerstmis doen. Dan zal de hele wereld hen op hun voeten zien gaan staan en naar de hemel zien opstijgen.

Niet alleen mijn voorganger, maar ook veel auteurs die ik sindsdien heb gelezen, hebben erop gewezen dat dit vóór de televisie nooit had kunnen gebeuren. Hoezo? Pas nu we satellietverslaggeving over de hele wereld hebben en gebeurtenissen aan de andere kant van de wereld rechtstreeks kunnen bekijken, zou het mogelijk zijn dat de hele wereld een gebeurtenis in de straten van Jeruzalem ziet plaatsvinden en deze twee getuigen ziet opstaan en opstijgen. Is dat niet verbazingwekkend? Het boek Openbaring voorzag de televisie. Het wordt zelfs beschouwd als een van de dingen waar aanhangers van de bedelingenleer enthousiast over worden: „Kijk eens hiernaar, nog een bevestiging van de wetenschap vanuit de Bijbel”, want het wekt de indruk dat iedereen ter wereld hen zal zien opstijgen.

Laat me daar eens wat vragen over stellen. Welk beeld proberen ze ons voor te houden? Deze mannen zijn dood, niemand weet dat ze zullen opstaan, en toch staan de televisiecamera's drie dagen lang op hun dode lichamen gericht. Op het moment dat ze opstaan, blijkt toevallig iedereen voor de televisie te zitten en hiernaar te kijken. De

uitzending duurt op dat moment al drieënhalve dag. De mensen achter de camera's zeggen niet: „Ik weet dat ze binnenkort zullen opstaan, dus we blijven kijken totdat het gebeurt.” Volgens het verhaal verwachten ze niet dat deze mannen zullen opstaan. Ze zijn dus eenvoudigweg volledig gefascineerd door dit tafereel: „We hebben deze mannen gedood. Laten we de camera's gewoon een paar maanden op hen gericht houden. Ze stonden na drieënhalve dag op uit de dood. Wie had kunnen bedenken dat dit zou gebeuren?”

Als we willen beweren dat werkelijk ieder mens ter wereld dit zal zien, dan zal iedereen die een televisie heeft op dat moment moeten kijken naar de zender die het uitzendt. Sterker nog, een heleboel mensen in oerwouden en op andere plaatsen zullen ook een televisie moeten krijgen, zodat ze het kunnen zien, want ook zij bevinden zich op deze planeet. Als zij het zullen zien, moeten we televisies in iedere hut en ieder dorp zien te krijgen. Misschien kunnen we een groot scherm neerzetten, zodat het hele dorp kan kijken en ze niet in iedere grashut een televisie hoeven te hebben. Maar beweren dat dit gaat over mensen die televisie kijken en dit letterlijk zien gebeuren, gaat voorbij aan waar het om draait, en het is niet erg realistisch.

25

Een korte eindtijdelijke nederlaag

Wat hier kennelijk wordt gezegd, is dat er na een lange periode — een tijd die in wezen gelijkstaat aan het hele tijdperk van de gemeente, 1.260 dagen — een korte tijd komt. Gedurende die lange periode is de gemeente onoverwinnelijk en getuigt ze tegenover de wereld. Maar gedurende die korte tijd, voorgesteld als drieënhalve dag, lijkt ze verslagen te zijn. Maar ze is niet verslagen. Ze staat op uit de dood en wordt opgenomen in de hemel. Volgens mij is dat de opname van de gemeente. Volgens mij is dat de opstanding en opname van de gemeente. Het lijkt te zeggen dat het tijdperk van de gemeente in het algemeen een tijd zal zijn waarin de gemeente niet tegen te houden is, maar dat de gemeente gedurende een heel korte periode aan het einde verslagen lijkt te zijn.

In Openbaring 20 hebben we een soortgelijk scenario, waarin andere getallen en andere beelden worden gebruikt. Ik geloof dat duizend jaar in Openbaring 20 wordt gegeven als een voorstelling van het tijdperk van de gemeente. Maar aan het einde wordt de duivel uit de bodemloze put losgelaten, net zoals het beest hier uit de bodemloze put opkomt. In Openbaring 20 komt het beest — of de duivel — na duizend jaar voor een korte tijd uit de bodemloze put en bedreigt vervolgens de gemeente. Hij belegert de geliefde stad, maar slaagt daar niet in, omdat er vuur uit de hemel neerdaalt. Volgens mij is dat de wederkomst van Christus, die de gemeente in het gelijk stelt.

De beeldspraak is anders, maar het begrip is hetzelfde: lange tijd is de gemeente onoverwinnelijk, en aan het einde is er een korte tijd waarin de gemeente weer kwetsbaar lijkt en door de vijand verslagen lijkt te worden vanwege de hevigheid van de satanische invloed in de wereld. Maar die korte tijd moet zo worden opgevat: als het hele tijdperk van de gemeente drieënhalf jaar zou duren, zou die korte tijd te vergelijken zijn met drieënhalve dag. Als het tijdperk van de gemeente duizend jaar is, duurt die korte tijd slechts een korte tijd.

Met andere woorden, gedurende het grootste deel van het tijdperk van de gemeente getuigt de gemeente, is zij in de aanval, brengt zij het evangelie naar alle landen, dringt zij de machten van de duisternis terug, enzovoort. Maar aan het einde gebeurt er blijkbaar gedurende een korte periode misschien iets anders. De gemeente wordt misschien gedwongen ondergronds te gaan. De gemeente moet zich misschien verdedigen. Er kan een tijd van hevige vervolging komen, mogelijk wereldwijde vervolging. Het is interessant, want in vers 7 staat:

Het beest dat uit de bodemloze put opstijgt, zal oorlog tegen hen voeren.

Als we het over twee personen hebben, voer je dan oorlog tegen twee mensen? Nee, dan ga je er gewoon op uit en arresteer je hen. Je stuurt geen tanks en al dat soort dingen om twee mannen te verslaan. Die twee personen zijn een leger, en het beest heeft zijn leger. Er is een geestelijke strijd tussen de machten van de duisternis en de gemeente. Het lijkt erop dat de gemeente verslagen wordt, of dat in elk geval zo lijkt, maar niet erg lang.

26

Wederkomst, opstanding en oordeel

De wereld denkt eindelijk dat ze van dat lastige geweten af is dat haar zo lang heeft gekweld, en viert feest. Maar tot haar ergernis komt Jezus terug, wekt Hij de gemeente op en neemt Hij de gemeente op. In vers 13 staat:

En op datzelfde uur vond er een grote aardbeving plaats, en het tiende deel van de stad stortte in. En bij die aardbeving werden zeventuizend met name bekende personen gedood. En de overigen werden zeer bevreesd, en gaven eer aan de God van de hemel.

OPENBARING 11:13

Dat zou een zinnebeeld kunnen zijn voor het einde van de wereld wanneer Jezus terugkomt. Het is hetzelfde uur. Jezus sprak over het laatste uur, en Jezus zei dat in dat uur:

Verwonder u daar niet over, want de tijd komt waarin allen die in de graven zijn, Zijn stem zullen horen,

JOHANNES 5:28

Er is dus die aardbeving. Bij de aardbeving werden zeventuizend mensen gedood, een symbolisch getal. Het is een volledig getal, een heel groot getal, want het is zeventuizend en niet maar zeven. Maar zeven zelf is een getal van totaliteit, dus blijkbaar gaat het om het totale aantal mensen dat zich tegen God verzet. De rest werd bang en gaf heerlijkheid aan de God van de hemel. Sommigen worden dus blijkbaar gered. Misschien zijn het mensen die het evangelie daarvoor nog niet hadden gehoord, maar die God niet onwelgezend waren. Misschien keren ze zich tot Hem wanneer Jezus terugkomt. Ik weet het niet. We weten het niet.

In elk geval geloof ik dat dit een samenvatting is van het tijdperk van de gemeente. Zo zie ik Openbaring 20 ook, alleen gebruikt dat andere beeldspraak. Dan hebben we natuurlijk wat we al gelezen hebben: het klinken van de zevende bazuin in de verzen 15 tot en met 18, dat volgens mij de wederkomst van Christus is.

En de zevende engel blies op de bazuin, en er klonken luide stemmen in de hemel, die zeiden: De koninkrijken van de wereld zijn van onze Heere en van Zijn Christus geworden, en Hij zal Koning zijn in alle eeuwigheid.

OPENBARING 11:15

27

De zevende bazuin en het vervolg van het boekje

Nu we daar zijn aangekomen, zou je denken dat we niets meer nodig hebben over dit onderwerp van de drieënhalf jaar. Er zijn ons twee dingen over verteld. Ten eerste wordt Jeruzalem gedurende die periode vertrapt. Ten tweede getuigt de gemeente gedurende die tijd in de wereld van Christus. Maar nadat het gedeelte over de zeven bazuinen met het klinken van de zevende bazuin wordt afgesloten, is het alsof dat het einde van dit deel is. Hoofdstuk 10 en 11 vormden grotendeels het tussenspel tussen de zesde en de zevende bazuin, net zoals er een tussenspel was tussen het zesde en het zevende zegel. Nu zijn we bij het einde aangekomen, dus laten we teruggaan naar het volgende, wat dat dan ook mag zijn: de volgende reeks van zeven.

Maar in plaats van dat te doen, krijgen we nog twee hoofdstukken over de periode van drieënhalf jaar. Iemand vroeg me waarom de zevende bazuin midden in dit boekje staat, als dit boekje één geheel is. Ik zei: 'Ik weet het niet. Ik heb het niet geschreven. Ze hebben mij niet geraadpleegd.' Maar het lijkt mij dat dit de natuurlijke afsluiting van dat boekje zou zijn, behalve dat er nog een bijlage is. Het is alsof er staat: 'Trouwens, hierover is nog meer te zeggen.' Nu we dit tot een logische conclusie hebben gebracht, volgt er nog wat aanvullende informatie over wat er gedurende deze periode gebeurt.

Deze vrouw vlucht de woestijn in. Er is die oorlog in de hemel. Satan wordt uit de hemel geworpen. Er is dat beest. Er zijn twee beesten, en die hebben betekenis voor de gemeente. Voordat we deze periode achter ons laten en teruggaan naar het hoofdonderwerp van het boek Openbaring, volgen er volgens mij aan het einde van dit tussendeel nog een paar hoofdstukken die als bijlage dienen.

28

De hemelse tempel en terugblik in hoofdstuk 12

In vers 19 staat:

En de tempel van God in de hemel werd geopend en de ark van Zijn verbond werd zichtbaar in Zijn tempel. En er kwamen bliksemstralen, stemmen, donderslagen, een aardbeving en grote hagel.

OPENBARING 11:19

De ark van het verbond bevindt zich natuurlijk in het Heilige der heiligen, en hier bevindt die zich in de tempel in de hemel. Dit lijkt er dus op te wijzen dat de gemeente op dit moment wordt opgenomen en dat Johannes ziet dat de tempel, die aan het begin van hoofdstuk 11 werd beschermd en opgemeten, nu in de hemel is. Daarvoor was dat niet zo.

Dan zijn er die gebruikelijke bliksemstralen, geluiden, donderslagen, een aardbeving en zware hagel. We hebben deze opsomming van dingen die, geloof ik, in hoofdstuk 4 begint, en daar wordt gesproken over bliksemstralen, donderslagen en stemmen. Dan bestaat de volgende opsomming uit bliksemstralen, donderslagen, stemmen en een aardbeving. Nu zijn het bliksemstralen, stemmen, donderslagen, een aardbeving en zware hagel. Er is hier dus als het ware sprake van een steeds sterker wordend dramatisch element. Deze beelden van oordeel worden steeds extremer en ernstiger naarmate het boek vordert.

Je zou dan kunnen denken dat dit het einde van het verhaal is. Als Jezus is teruggekomen, is dat dan niet het einde? Dat zal het zijn wanneer het werkelijk gebeurt, maar het is niet het einde van het boek. Want in hoofdstuk 12, vers 1, gaan we terug naar het begin en spreken we over de geboorte van Jezus en over enkele dingen die na Zijn hemelvaart gebeuren. In hoofdstuk 12, vers 5, wordt over het kind, dat Jezus is, gezegd:

En zij baarde een Zoon, een mannelijk Kind, dat alle heidenvolken zal hoeden met een ijzeren staf. En haar Kind werd weggerukt naar God en naar Zijn troon.

OPENBARING 12:5

Dat is de hemelvaart van Jezus.

Maar er is meer. Wat gebeurt er daarna? De vrouw vlucht de woestijn in. De vrouw is het overblijfsel van Israël, de gemeente in Jeruzalem. Ze vluchten voor het naderende oordeel, zoals Jezus hun had opgedragen, en trekken de woestijn in. God bewaart hen daar nog steeds, ook al verwoest Hij de stad waaruit ze gevlucht zijn. Maar daar zullen we meer over spreken wanneer we verdergaan.

Om verder te lezen

Alle bijbelteksten die in deze lezing aan bod komen, in de volgorde waarin ze gebruikt zijn.

- Openbaring 1:1
- Openbaring 22:10
- Daniël 12:8
- Daniël 12:9
- Daniël 12:4
- Daniël 12:13
- Lukas 21:23
- Openbaring 10:11
- Openbaring 10:7
- Openbaring 11:15-18

- Openbaring 12:14
- Openbaring 11:1-2
- Lukas 21:6
- Lukas 21:7
- Lukas 21:20
- Lukas 21:24
- Openbaring 11:2
- Openbaring 21:9
- 1 Petrus 2:5
- Openbaring 11:3
- Openbaring 11:4
- Zacharia 4:14
- 2 Korinthe 13:1
- Johannes 8:17
- Johannes 5:31-32
- Openbaring 11:8
- Openbaring 11:5-6
- Maleachi 4:5
- Hebreeën 9:27
- 1 Korinthe 15:51
- 1 Thessalonicenzen 4:16-17
- Mattheüs 11:14
- Lukas 1:17
- Markus 16:20
- Mattheüs 17:4
- Openbaring 11:7
- Openbaring 11:9-10
- Openbaring 11:11-12
- Openbaring 11:13
- Johannes 5:28
- Openbaring 11:15
- Openbaring 11:19
- Openbaring 12:5

Lezing © Steve Gregg / The Narrow Path. Nederlandse vertaling © 2026 Vers voor Vers. De bijbeltekst in deze uitgave is ontleend aan de Bijbel in de Herziene Statenvertaling, © 2010/2016 Stichting HSV.